Shree Greater Bombay Vardhman Sthanakvasi Jain Mahasangh-Mumbai
Conducted
MATUSHREE MANIBEN MANSHI BHIMSHI CHHADVA -DHARMIK SHIKSHAN BOARD – MUMBAI

542, Jagannath Shankar Sheth Road, Chira Bazar, 3rd Floor, Above Dashshrimali office, Mumbai – 400 002.
Tel.: 22018629 Website : jaineducationboard.org E-mail : jainshikhshanboard@gmail.com

૬ જાન્યુઆરી ૨૦૧૯ - મહિલામંડળ - ઉત્તર પત્ર - ગુણ - ૧૦૦

શ્રેણી – ૩

પ્રશ્ન૧ (૫૫)

(ક) પાઠની પૂર્તિ કરો. (કોઈ પણ ૧૨) (૨૪)

૧. સજઝાયસ્સ અકરણયાએ ઉભઓકાલં ભંડોવગરણસ્સ
૨. પિત્ત મુચ્છાએ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં
૩. થૂલાઓ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં ખાતર ખણી
ગાંઠડી છોડી
૪. વચ્ચામેલિયં, હિણકખરં, અચ્ચકખરં, પયહીણં, વિણયહીણં
૫. નેઆઉયં સલ્લકત્તણં
સંસુધ્ધં સિધ્ધિ મગ્ગં
૬. ધમ્મ દેસયાણં ધમ્મ સારહીણં
ધમ્મનાયગાણં ધમ્મવર ચાઉરંત
૭. ચઉણ્હં કસાયાણં તિણ્હં ગુણવ્વયાણં
પંચણ્હં મણુવયાણં ચઉણ્હંસિક્ખાવયાણં
૮. પૈશુન્ય રઈ-અરઈ
પર-પરિવાદ માયા મોસો
૯. જં કિંચિ મણ દુક્કડાએ
મિચ્છાએ વય દુક્કાએ
૧૦.સસર ક્ખામોસે આઉલમાઉલાએ
સોવણવત્તિયાએ ઇત્થી વિપ્પરિયા સિયાએ (પુરિસ)
૧૧.તેવીસાએ સૂયગડજ્ઝયણેહિં પણવીસાએ ભાવણાહિં
ચઉવીસાએ દેવેહિં છવ્વીસાએ દસા કપ્પ
વવહારાણં ઉદ્દેસણ કાલેહિં
૧૨.મારણંતિય પૌષધશાળા પોંજીને
સંલેહણા ઉચ્ચાર - પાસવણ ભૂમિકા પડિલેહીને
૧૩.પિત્તેસુ વા સોણિએસુ વા
પૂએસુ વા સુક્કેસુ વા

(ખ) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ લખો. (૧૨)

૧. દાન આપી અહંકાર કર્યો હોય.
૨. શુધ્ધતાપૂર્વક કર્યું ન હોય.
૩. ઉતાવળમાં ધ્રાસકો પડે તેવું બોલવું.
૪. જેમ તેમ નિરર્થક બોલવું (હાંસી-મશ્કરી કરવી, એપ્રિલફૂલ બનાવવા વગેરે)
૫. કામભોગને વિશે તીવ્ર અભિલાષા કરી હોય.
૬. હજો, મારો

૭. નાક, કાનાદિ અવયવો છેદ્યાં હોય.
૮. મર્યાદાની બહારથી ચાકર દ્વારા વસ્તુ મંગાવી હોય, અગર મર્યાદા બહાર વસ્તુ મોકલી હોય
૯. તેમજ
૧૦. એક દિશાની મર્યાદા ઘટાડી, બીજી દિશાની મર્યાદા વધારી હોય.
૧૧. અવિનીતપણે જ્ઞાન લીધું હોય.
૧૨. આરોગ્ય - આત્મિક શાંતિ

(ગ) માગધી શબ્દ લખો. **(૧૨)**

૧. જાણિયવ્વા
૨. કામભોગા સંસપ્પઓગે
૩. સાડી કમ્મે
૪. મિઉગ્ગહં
૫. નિમ્મલયરા
૬. દુપ્પડિલેહિય સિજ્જા સંથારએ
૭. તક્કરપ્પઓગે
૮. સામાઈયસ્સ અણવટ્ઠિયસ્સ કરણયા
૯. મિચ્છામિ દુક્કડં
૧૦. અબ્ભણુણ્ણાએ
૧૧. કુવિયપ્પમાણાઈક્કમે
૧૨. પરપાસંડ પસંસા

(ઘ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (કોઈપણ પાંચ) **(૭)**

૧. પ્રતિક્રમણ એટલે પાપોથી પાછા ફરવું, પાપોની આલોચના કરવી, અને વ્રતોમાં લાગેલા અતિચારોથી પાછા ફરી આચારમાં આવવું, તેને પ્રતિક્રમણ કહે છે.
૨. જે રીતે આપણે આપણા ઘરમાં દરરોજ સફાઈ કરીએ છીએ, તો પણ તહેવારો તથા ખાસ પ્રસંગો ના સમયે વધારે ધ્યાનથી સફાઈ કરીએ છીએ. તેમ નિયમિત બંને સમય પ્રતિક્રમણ કરવા છતાં પણ પર્વના દિવસોમાં આત્માની શુધ્ધિ માટે પાક્ખી, ચોમાસી કે સંવત્સરી વગેરે પ્રતિક્રમણ કરવામાં આવે છે.
૩. જે અણુવ્રતોના ગુણોમાં વધારે કરનાર છે, તેવા વ્રતને ગુણવ્રત કહે છે. ગુણવ્રત ત્રણ છે.
(૧) દિશા પરિમાણ વ્રત (૬ વ્રત) છઠ્ઠુ વ્રત, (૨) ઉપભોગ પરિભોગ વિરમણં વ્રત(૭મું વ્રત) - સાતમું વ્રત (૩) અનર્થદંડ વિરમણ વ્રત (૮મું વ્રત) આઠમું વ્રત.
૪. જે ક્રિયાથી આત્મા સાથે જોડાયેલા કર્મ નાશ થાય છે, તેને ‘તપ કહે છે. જેમ અગ્નિમાં તપવાથી સોનું સ્વચ્છ થાય છે. તેમ તપ કરવાથી કર્મ બળવાથી આત્મા શુધ્ધ થાય છે.
૫. ‘ઉસ્સુત્તો - સૂત્ર વિરૂધ્ધ કર્યું હોય.
૬. ખમાસમણો એટલે ક્ષમાશ્રમણ જે ક્ષમાપૂર્વક તપ કરે તે.

પ્રશ્ન ૨ **(૨૫)**

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (કોઈપણ આઠ લખો) **(૧૦)**

૧. જેમાં સુખ દુઃખનો અનુભવ કરવાની શક્તિ નથી, જેનામાં જાણવાની અને જોવાની શક્તિ નથી, તેને અજીવ કહે છે.
દા.ત. ઘડિયાળ, છત્રી, બૂટ, ચપ્પુ, તડકો, છાયો, અંધારું વગેરે.
૨. દેવતાની જ ધન્ય સ્થિતિ - ૧૦,૦૦૦ વર્ષ
ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ - ૩૩ સાગરોપમ
દેવતાના કુળ - ૨૬ લાખ ક્રોડ

૩. **(૧) બાદર** - બાદર જીવો લોકના દેશ (અમુક) ભાગમાં ભર્યા છે. હણ્યા હણાય, માર્યા મરે, અગ્નિમાં બળે, પાણીમાં ડૂબે, નજર દેખાય અથવા ન પણ દેખાય, બે ભાગ થાય તેને બાદર કહેવાય.

(૨) ઉરપરિસર્પ - જે હૈયાભર ચાલે, પેટે ચાલે તેને ઉરપરિસર્પ કહે છે. દા. ત. સાપ, અજગર, અશાલિયો.

(૩) ગર્ભજ - જે જીવો સ્ત્રી-પુરુષના સંયોગ વડે ગર્ભમાં ઉત્પન્ન થાય છે. તેને ગર્ભ જ કહે છે.

(૪) સ્થાવર - જે જીવો પોતાની મેલે હલનચલન ન કરી શકે, પૃથ્વીકાય, અપકાય, તેઉકાય, વાઉકાય, વનસ્પતિકાય એ પાંચ એકેન્દ્રિયનાં જીવો સ્થાવર છે.

૪. બેઈન્દ્રિયનું ઉત્કૃષ્ટ આયુષ્ય-બાર વર્ષનું
તેઈન્દ્રયનું કુળ - આઠ લાખ કોડ
ચૌરેન્દ્રિયના ભેદ - ૨ ભેદ અપર્યાત્તા અને પર્યાપ્તા
સાતમી નરકનું નામ - માઘવતી

૫. જીવનાં કુલ ભેદ - ૫૬૩ છે.
નારકી ના - ૧૪ ભેદ
તિર્યંચના - ૪૮ ભેદ
મનુષ્યના - ૩૦૩ ભેદ
દેવતાના - ૧૯૮ ભેદ

૬. પૃથ્વીકાયનું નામ - ઇંદિ સ્થાવર કાય.
દયા પાળવાનાં મુદ્દા
(૧) રસ્તામાં ખોદકામ થયું હોય ત્યાં ખોદેલી માટી ઉપર ચાલવું નહિ.
(૨) ભોજનમાં ઉપરથી કાચું મીઠું લેવું નહિં.
(૩) રમત રમવા કે ઝાડપાન વાવવા જમીન ખોદવી નહિ.

૭. ગર્ભજ તિર્યંચની ઉત્તકૃષ્ટ સ્થિતિ - ત્રણ પલ્યોપમ
સંમૂર્ચ્છિમ તિર્યંચની ઉત્તકૃષ્ટ સ્થિતિ - પૂર્વ ક્રોડ વર્ષની

૮. ગર્ભજ મનુષ્યના ભેદ ૨૦૨ ભેદ છે.
૧૫ કર્મભુમિના મનુષ્ય
૩૦ અકર્મભૂમિના મનુષ્ય
૫૬ અતંરદ્વીપના મનુષ્ય
——
૧૦૧ અપર્યાપ્તા
૧૦૧ પર્યાપ્તા

૯. (૧) કંદમૂળના ત્યાગથી અનંતા જીવોની દયાનું પાલન થાય છે.
(૨) અરિહંત ભગવાનની આજ્ઞાનું પાલન થાય છે.

૧૦. સમ્યગ્ જ્ઞાન, સમ્યગ્ દર્શન, સમ્યગ્ ચારિત્ર અને સમ્યગ્ તપ એ મોક્ષ પ્રાપ્તિનો ઉપાય છે.

(ખ) ખાલી જગ્યા પૂરો **(૫)**

૧. (૧) શ્રાવણ વદ તેરસ , (૨) ભાદરવા સુદ પાંચમ
૨. આત્મા
૩. મોક્ષ
૪. લોભ
૫. 'સંતોષી નર સદા સુખી
૬. લાલચ
૭. છેતરપિંડી

(ગ) હા કે ના માં જવાબ આપો. **(૫)**

(૧) ના (૨) હા (૩) હા (૪) ના (૫) હા

(ઘ) જોડકા જોડો **(૫)**

(૧) મસુરની દાળ જેવું (અ)

(૨) પાણીના પરપોટા જેવું (બ)

(૩) સોયના ભારા જેવું (ક)

(૪) ધજાપતાકા જેવું (ડ)

(૫) વિવિધ પ્રકારનું (ઈ)

પ્રશ્ન ૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો. (કથાના આધારે) **(૧૦)**

૧. નેમનાથ ભગવાનનાં માતાનું નામ શીવા દેવી, પિતાનું નામ સમુદ્રવિજય રાજા અને નગરીનું નામ શૌર્યપુર નગર હતું. (૧ ૧/૨)

૨. ગજસુકુમાલ મુનિની જેમ આપણે પણ ગમે તેવી પરિસ્થિતિમાં કોઇપણ ઉપર લેશ માત્ર દ્વેષ ન કરતાં સમભાવ પૂર્વક સહન કરવું જોઈએ. ક્ષમા આત્માનો ગુણ છે. ક્રોધ કરવો એ વિભાવ છે. આપણે આપણા જ અશુભ કર્મોનું ફળ ભોગવી રહ્યા છે. તેવું ચિંતન, મનન કરવું જોઈએ ધન્ય છે ગજસુકુમારની ક્ષમાને, ધ્યાનને તેમજ તેમના વૈરાગ્ય ને (૨)

૩. આનંદ શ્રાવકની પાસે ચાર કરોડ સુવર્ણ મુદ્રાનો ભંડાર હતો. ચાર કરોડ સુવર્ણ મુદ્રા વેપારમાં લગાડેલી હતી અને ચાર કરોડ સુવર્ણ મુદ્રા ધન તથા ઘરની વસ્તુઓમાં વાપરેલી હતી. ૪૦,૦૦૦ ગાયોના ચાર ગોકુળ હતા. પાંચસો ગાડીઓ તો વેપારની વસ્તુઓ લાવવામાં તથા પાંચસો ગાડીઓ ગોકુળનું ઘાસ તથા અન્ય સામાન ફેરવવામાં વપરાતી હતી. ચાર જહાજ વિદેશોમાં વ્યાપારના કામમાં આવતાં હતાં. (૨)

૪. આનંદ શ્રાવક ૧૨વ્રત ધારીને પચ્ચકખાણ કર્યા હતા કે હું જૈન સિવાયના અન્ય ધર્મીઓ ને કે દેવને વંદન નહિ કરું તેમની સાથે વાત નહિ કરું, તેમનો સંપર્ક નહિ રાખું તેમને ધર્મ બુધ્ધિથી આહાર-પાણી નહિં આપું, કારણ કે સાચા જૈન શ્રાવકે તેવું ન કરવું જોઈએ. જૈન સાધુ સંતોને ભક્તિ ભાવથી આહાર આદિ વહોરાવીને ધન્ય બનવું જોઈએ. (૨)

૫. મળ, મૂત્ર, આત્મ વૈભવ (૨ ૧/૨)

૬. મહાકાલ, ભિક્ષુ પ્રતિમા

પ્રશ્ન ૪ કાવ્યની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. મંદિર છો મુક્તિતણાં, માંગલ્ય ક્રિડાના પ્રભુ !
ને ઇન્દ્ર નર ને દેવતા, સેવા કરે તારી વિભુ !
સર્વજ્ઞ છો સ્વામી વળી, શિરદાર અતિશય સર્વના,
ઘણું જીવ તું ! ઘણું જીવ તું ! ભંડાર જ્ઞાન કળા તણા

૨. ઠગવા વિભુ ! આ વિશ્વને વૈરાગ્યના રંગો ધર્યા,
ને ધર્મનો ઉપદેશ રંજન લોકને કરવા કર્યા,
વિદ્યા ભણ્યો હું વાદ માટે કેટલી કથની કહું
સાધુ થઈને બહારથી દાંભિક અંદરથી રહું.

૩. ભમતાં મહા ભવસાગરે, પામ્યો પસાયે આપનાં,
જે જ્ઞાન દર્શન ચરણ રૂપી, રત્નત્રય દુષ્કર ઘણાં,
તે પણ ગયા પ્રમાદના વશથી પ્રભુ ! કહું છું ખરું,
કોની કને કિરતાર ! આ પોકાર જઈને હું કરું

૪. ગુણથી ભરેલા ગુણીજન દેખી, હૈયું મારું નૃત્ય કરે,
એ સંતોના ચરણકમલમાં, મુજ જીવનનું અર્ધ્ય રહે.

દીનક્રૂર ને ધર્મ વિહોણા, દેખી દિલમાં દર્દ રહે,
કરૂણાભીની આંખોમાંથી,અશ્રુના શુભ સ્ત્રોત વહે.

૫. રાત્રિ ગુમાવી સૂઈને, દિવસ ગુમાવ્યો ખાય,
૨. હીરા જેવો મનુષ્ય ભવ, કોડી બદલે જાય,
૩. દાન, શિયળ, તપ, ભાવના, ધર્મના ચાર પ્રકાર,
૪. કરો આરાધો ભાવથી, તો પામો ભવપાર.

.... જય જિનેન્દ્ર .....